

عنوان مقاله:

تحلیل نقوش و صفحه آرای قرآن میر عبدالقادر حسینی شیرازی از مکتب هند و مقایسه آن با قرآن روز بهان شیرازی از مکتب شیراز (از مجموعه نفایس آستان قدس رضوی)

محل انتشار:

مجله هنرهای صناعی خراسان بزرگ، دوره 1، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

صمد نجارپور جباری - استادیار، گروه کتابت و نگارگری، دانشکده صنایع دستی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران

اکرم نوروزی - کارشناس ارشد، گروه هنر اسلامی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران

محمدرضا شیروانی - مربی گروه هنر اسلامی، دانشکده صنایع دستی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

با ورود اسلام به ایران و سایر نقاط به ویژه در دوره صفوی، تذهیب های قرآنی دارای اهمیت و ارزش زیبایی شناسی خاصی گردید. در این دوره بین ایران و هند ارتباطاتی ویژه در زمینه هنری ایجاد و در نتیجه دامنه تحقیقات هنری گسترش یافت. در ایران، بهترین مذهبان تنها در پایتخت ساکن نبودند. در سراسر قرون نهم و دهم هجری قمری، شیراز یکی از مراکز اصلی تدوین کتب دست نویس به شمار می آمد. این پژوهش برآن است که با انتخاب هدفمند دو قرآن نفیس از موزه آستان قدس رضوی، قرآن روزبهان شیرازی با شماره ثبت ۱۳۶ از مکتب شیراز و قرآن عبدالقادر حسینی شیرازی با شماره ثبت ۱۰۶ مربوط به مکتب هند و ایرانی - هر دو از قرآن های شاخص در مکتب های عنوان شده در دوره زمانی صفوی - را مورد مطالعه و تطبیق قرار دهد. سوال اصلی این است که چه شباهت ها و تفاوت هایی بین سبک تذهیب در قرآن میر عبدالقادر حسینی شیرازی و قرآن روزبهان شیرازی دال بر اثرگذاری مکتب شیراز بر مکتب هند و ایرانی یا بالعکس وجود دارد؟ هدف اصلی پژوهش دستیابی به ویژگی هایی تذهیب های مکتب هند و ایرانی است. روش پژوهش توصیفی تحلیلی با رویکرد تطبیقی است. در این روش علاوه بر معرفی این آثار نفیس و هنرمندان آن، با بررسی تذهیب و صفحه آرای و تطبیق آن ها با یکدیگر، ویژگی های هر مکتب مورد مطالعه قرار داده می شود. همچنین پژوهش بر پایه مطالعات کتابخانه ای و استفاده از منابع اینترنتی خواهد بود. نتایج حاصله نشان می دهد کتابت قرآن در هند بیشتر تحت تاثیر هنرمندان ایرانی به خصوص هنرمندان مکتب شیراز بوده است و تبادل هنری و فرهنگی در این دوره با توجه به شیعی مذهب بودن قطب شاهیان بیش از پیش مشهود می شود، چنانکه صفحه آرای و آرایه های تذهیبی قرآن عبدالقادر حسینی و قرآن روزبهان مشابه صفحه آرای های صفوی است. استفاده از رنگ های خاص و ترکیبی که از اختصاصات سبک روزبهانی است در هر دو قرآن مشترک می باشد. در این میان در تذهیب های قرآنی میر عبدالقادر برخی ویژگی ها از جمله نوع پرکاری در تذهیب و علاقه به طبیعت گرایی با گل های ریز و فراوان دیده می شود که از تأثیرات مکتب هند بر مکتب شیراز است

کلمات کلیدی:

تذهیب، مکتب هندوایرانی، مکتب شیراز، قرآن میر عبدالقادر حسینی شیرازی، قرآن روزبهان شیرازی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030461>

